

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Irena LIPOWICZ

RPO-654566-I/10/MK

00-090 Warszawa Tel. centr. 22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 22 827 64 53

Warszawa, dnia 7 października 2010 r.

Pan
Adam Giersz
Minister Sportu i Turystyki
Ministerstwo Sportu i Turystyki
ul. Senatorska 14
00-082 Warszawa

Szanowny Panie Ministrze,

Konstytucja RP w art. 68 ust. 5 nakłada na władze publiczne obowiązek popierania rozwoju kultury fizycznej, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży. Działania te powinny dotyczyć również osób niepełnosprawnych. Wskazana norma konstytucyjna znajduje swoje rozwinięcie w przepisach ustawowych. Ustawa z dnia 18 stycznia 1996 r. *o kulturze fizycznej* (Dz.U. z 2007 Nr 226, poz. 1675 ze zm.) wskazuje, że kultura fizyczna to wiedza, wartości, zwyczaje, działania podejmowane dla zapewnienia rozwoju psychofizycznego, wychowania, doskonalenia uzdolnień i sprawności fizycznej człowieka, a także dla zachowania oraz przywracania jego zdrowia. Wśród celów znajduje się więc również wychowanie, przez które - jak można przyjąć - należy rozumieć kształtowanie pożądaných postaw społecznych.

Należy podkreślić, że aktywność władz publicznych w tym zakresie powinna uwzględniać również inne zobowiązania, jakie zostały nałożone przez ustrojodawcę. W art. 32 ust. 2 Konstytucji wyrażony został zakaz dyskryminacji kogokolwiek w życiu politycznym, społecznym i gospodarczym. Choć przepis ten dotyczy także zakazu dyskryminacji ze względu na płeć, to ze względu na wagę problemu, wyraźna norma stanowiąca o równych prawach kobiet i mężczyzn zawarta została w art. 33 Konstytucji. Ustawa *o kulturze fizycznej* stanowi ponadto, że obywatele, bez względu na wiek, płeć, wyznanie, rasę oraz stopień i rodzaj niepełnosprawności - korzystają z równego prawa do różnych form kultury fizycznej. To zrównanie w sensie formalnym, a więc prawnym, powinno znaleźć pełny wyraz w praktyce. Niestety, nadal w wielu obszarach spotykane są zjawiska dyskryminacji, w tym w szczególności ze względu na płeć.

W tym kontekście pragnę poinformować, że w kierowanych do Rzecznika Praw Obywatelskich skargach podnoszony jest problem odmiennego traktowania kobiet i mężczyzn podczas zawodów sportowych organizowanych przez różne podmioty, w tym z udziałem lub pod patronatem władz publicznych różnego szczebla. Przejawia się to przede

wszystkim w sposobie ukształtowania nagród za zajęcie poszczególnych miejsc w zależności od płci osoby, przy zachowaniu jednolitych warunków uczestnictwa w pozostałym zakresie. Zdarzają się też przypadki odmiennego traktowania osób ze względu na ich niepełnosprawność. Zróżnicowana wysokość nagród finansowych czy przyznanie innych nagród rzeczowych za zajęcie tego samego miejsca, ale w ramach danej kategorii wyróżnionej ze względu na płeć czy niepełnosprawność, miały miejsce np. w organizowanych w ostatnim czasie gdańskim „Maratonie Solidarności” (15.08.2010), Maratonie Rolkarskim (28.08.2010), Maratonie Wrocławskim (12.09.2010) czy Maratonie Poznańskim (10.10.2010). W mojej ocenie uzasadnione wydają się być wątpliwości dotyczące zgodności tego rodzaju praktyk z powołanymi wyżej przepisami prawa.

W dniu 16 października 2010 r. wchodzi w życie ustawa z dnia 25 czerwca 2010 r. *o sporcie* (Dz.U. Nr 127, poz. 857 ze zm.), która zawiera nowe regulacje sportu dostosowane do standardów europejskich, ogranicza prawną reglamentację sportu i umacnia pozycję polskich związków sportowych. Określając w art. 1 zakres przedmiotowy ustawy przyjęto, że szereg spraw nie wymaga tworzenia przepisów prawa powszechnie obowiązującego, a pożądaný stan rzeczy może zostać osiągnięty regulacjami wewnętrznymi jednostek organizacyjnych działających w sferze sportu. Wydaje się, że realizacja takiego założenia może faktycznie przynieść oczekiwane rezultaty, o czym świadczą przedstawione przez Pana Ministra w piśmie z dnia 28 września 2010 r. (ozn. BG-1-073-19413/10/MJ) informacje o działaniach mających na celu przeciwdziałanie rasizmowi i ksenofobii w sporcie, podjętych przez Ministerstwo Sportu i Turystyki oraz poszczególne związki sportowe. Zjawiska, które mogą budzić niepokój, jak będące przedmiotem niniejszego wystąpienia zróżnicowane traktowanie ze względu na płeć podczas imprez sportowych, występują jednak także poza systemem współzawodnictwa organizowanego przez związki sportowe. Obszar ten nie podlega podobnej reglamentacji prawnej, stąd też organy państwowe posiadają ograniczone możliwości oddziaływania na organizatorów tego rodzaju wydarzeń sportowych. Niemniej jednak wydaje się, że nie można pozostawać obojętnym wobec przejawów nieuzasadnionego odmiennego traktowania w jakiegokolwiek sferze aktywności ludzkiej.

Uwzględniając powyższe, działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. *o Rzeczniku Praw Obywatelskich* (Dz.U. z 2001 r. Nr 14. poz. 147 ze zm.), zwracam się do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o zajęcie stanowiska w przedstawionej sprawie oraz o poinformowanie o ewentualnych działaniach Pana Ministra mających na celu wyeliminowanie kwestionowanej praktyki dyskryminacyjnego traktowania ze względu na płeć lub niepełnosprawność podczas niektórych zawodów sportowych.

Łeoz wyproy sroendku
Zena Jjpon